

Lagrådsremiss

En fråga om konsumentskyddet vid semesterboende

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 3 december 2015

Peter Hultqvist

Torbjörn Malm
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att konsumenter som ingår en särskild typ av avtal om boenderabatter, s.k. långfristiga semesterprodukter, ska få en något utökad rätt att säga upp avtalet. Ändringen ska säkerställa att svensk rätt står i överensstämmelse med ett EU-direktiv på området.

Den lagändring som behövs föreslås träda i kraft den 1 april 2016.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Rätten att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt	5
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	6
6	Konsekvenser	7
7	Författningskommentar	7
Bilaga 1	Promemorians lagförslag	9
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	10

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *hela* den andra årliga delbetalningen har *lämnats*.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *ett betalningskrav som avser* den andra årliga delbetalningen har *tagits emot*.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte trädde i kraft den 23 februari 2009. Direktivet genomfördes i svensk rätt bl.a. genom införandet av lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Kommissionen lämnade därefter synpunkter på det svenska genomförandet av bestämmelsen om konsumenters rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt (5 kap. 3 § andra stycket i den nämnda lagen). I anledning av det upprättade Justitiedepartementet en promemoria med ett förslag till lagändring. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Ju2015/4556/L1).

4 Rätten att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt

Regeringens förslag: En konsument ska ha rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt när ett betalningskrav som avser den andra årliga delbetalningen har tagits emot och inte, som hittills, först när hela den andra årliga delbetalningen har lämnats.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Konsumentverket* förespråkar att rätten att frånträda en långfristig semesterprodukt ska inträda redan när hela den första delbetalningen har lämnats. *Svenska Resebyråföreningen* har inga synpunkter på den föreslagna ändringen.

Skälen för regeringens förslag: Lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt trädde i kraft den 1 augusti 2011. Den genomför bestämmelser i direktiv 2008/122/EG om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte.

Uttrycket långfristig semesterprodukt tar sikte på avtal enligt vilka en konsument mot särskild betalning får en rätt till rabatter eller andra liknande förmåner vid senare avtal om boende, vanligen i samband med semesterresor. Avtalet kan t.ex. innebära att en konsument mot en medlemsavgift som betalas i förskott får tillgång till en bokningstjänst jämte rabatter och specialerbjudanden på boende och anknytande tjänster såsom tillhandahållande av resor, bil och reseförsäkringar. Avtalet förekommer under skiftande benämningar, bl.a. rabatt- och reseklubbar (se prop. 2010/11:85 s. 27).

Direktivet och lagen innehåller bestämmelser om konsumentens betalning vid avtal om långfristig semesterprodukt. Betalningen ska ske med lika stora årliga delbelopp (artikel 10.1 i direktivet och 5 kap. 3 § i

lagen). Vidare finns bestämmelser om konsumentens rätt att frånträda avtalet. Enligt direktivet i den svenska språkversionen får konsumenten från och med den andra avbetalningen utan kostnad frånträda avtalet genom att underrätta näringsidkaren inom 14 dagar efter begäran om betalning (artikel 10.2). I den svenska lagen föreskrivs att konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan hela den andra årliga delbetalningen har lämnats (5 kap. 3 § andra stycket).

I ljuset av bl.a. vissa språkversioner av direktivet inrymmer direktivbestämmelsen om frånträddanderätt flera tolkningsmöjligheter. Det har framkommit att EU-kommissionen förespråkar tolkningen att frånträddanderätten gäller redan från det att konsumenten tar emot betalningskravet beträffande den andra årliga delbetalningen, och alltså inte från och med tidpunkten för betalningen. Kommissionen gör gällande att artikel 10.2 bör tolkas med beaktande av det informationskrav som finns i bilaga II till direktivet, del 2, Allmän information. Där sägs att det står konsumenten fritt att frånträda avtalet utan att drabbas av någon straffavgift genom att underrätta näringsidkaren inom 14 kalenderdagar från mottagandet av begäran om betalning för varje årlig delbetalning. Kommissionen åberopar till stöd för sin tolkning bl.a. den tyska och den franska språkversionen av artikel 10.2 ("Ab der zweiten Ratenzahlung..." respektive "À partir de la deuxième annuité...").

Den tolkning som kommissionen gör av direktivbestämmelsen bedöms vara den som får störst anslutning bland medlemsstaterna. En sådan tolkning ger också ett något bättre konsumentskydd än den tolkning som ligger till grund för den nuvarande svenska bestämmelsen.

Det ska i sammanhanget beaktas att direktivet eftersträvar en fullharmonisering av medlemsstaternas regelverk (jfr prop. 2010/11:85 s. 23). Konsumenter och näringsidkare ska kunna räkna med att de olika nationella reglerna är enhetliga i de delar som regleras av direktivet.

För att bidra till en full harmonisering bör den svenska lagregeln om rätt att frånträda avtalet anpassas till den tolkning som kommissionen förespråkar. Lagen bör därför ändras i enlighet med promemorians förslag, så att konsumenten ges rätt att frånträda avtalet sedan ett betalningskrav från näringsidkaren rörande den andra årliga delbetalningen har mottagits. Det finns med ambitionen att harmonisera inte utrymme för den ändring som *Konsumentverket* föreslår.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringen ska träda i kraft den 1 april 2016.
--

Promemorians förslag: I promemorian föreslås ett något tidigare ikraftträdande.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har ingen invändning mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Lagändringen syftar till att säkerställa att svensk rätt står i överensstämmelse med EU-rätten på området. Genom ändringen stärks konsumentskyddet. Ändringen bör därför träda i kraft så snart som möjligt samtidigt som tidpunkten bör bestämmas så att näringsidkarna har tid att anpassa sig till den nya regleringen.

Utgångspunkten är att nya avtalsrättsliga lagregler tillämpas endast på avtal som ingås efter ikraftträdandet. Det finns inte några tungt vägande skäl att göra avsteg från den i detta fall. Den nya bestämmelsen bör därför tillämpas endast på avtal som ingås efter den 1 april 2016. Det behövs inte någon särskild övergångsbestämmelse om detta.

6 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Genom lagändringen bedöms Sverige uppfylla sina förpliktelser enligt EU-rätten. Ändringen får inga statsfinansiella konsekvenser.

Skälen för regeringens bedömning: Genom lagändringen bedöms Sverige uppfylla sina förpliktelser enligt EU-rätten.

Lagändringen är ägnad att stärka konsumentskyddet. Effekterna för de företag, av olika storlek, som erbjuder långfristiga semesterprodukter bedöms bli försumbara.

Förslagen får inga statsfinansiella konsekvenser och bedöms inte få några märkbara samhällsliga effekter i övrigt.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

5 kap. Betalning och säkerhet

Betalningsplan och rätt att frånträda ett avtal om långfristig semesterprodukt

3 § Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *ett betalningskrav som avser* den andra årliga delbetalningen har *tagits emot*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om konsumentens betalning vid ett avtal om långfristig semesterprodukt och om den rätt som konsumenten har att frånträda ett sådant avtal.

Med långfristig semesterprodukt avses ett avtal som ger konsumenten rätt att mot ersättning under semesterresa eller annars utnyttja boenderabatter eller liknande förmåner (jfr 1 kap. 1 §). I första stycket av förevarande paragraf, som är oförändrat, framgår bl.a. att konsumentens betalning i fråga om ett sådant avtal ska ske i enlighet med en betalningsplan och att betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar.

Andra stycket ändras så att konsumenten har rätt att frånträda avtalet redan från det att konsumenten tar emot ett betalningskrav rörande den andra årliga delbetalningen. Det är tillräckligt att kravet är hänförligt till någon del av den andra årliga delbetalningen.

I övrigt har frånträddanderätten samma innebörd som hittills. Det innebär bl.a. att det i praktiken är fråga om en rätt att säga upp avtalet utan uppsägningstid och med omedelbar verkan. Konsumenten har kvar denna rätt kontinuerligt under hela den fortsatta avtalstiden (se prop. 2010/11:85 s. 84 f.).

Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.

Lagändringen träder i kraft den 1 april 2016.

Av allmänna principer följer att den nya lydelsen av paragrafen ska tillämpas på avtal som ingås efter detta datum. För avtal som har ingåtts före ikraftträdandet gäller även fortsättningsvis 5 kap. 3 § i den äldre lydelsen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Vid avtal om långfristig semesterprodukt ska betalningen ske enligt en betalningsplan som upprättas av näringsidkaren och konsumenten. Betalningen ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar. Detta hindrar inte att beloppen anpassas med hänsyn till förändringar i det allmänna prisläget.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *hela* den andra årliga delbetalningen har *lämnats*.

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet sedan *ett betalningskrav som avser* den andra årliga delbetalningen har *mottagits*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Förteckning över remissinstanserna

Remissyttranden har lämnats av Konsumentverket och Svenska Resebyråföreningen.

FöretagarFörbundet, Holiday Club Sweden AB, Sveriges Konsumenter och Semesterhusservice Fjäll & Hav AB har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.